

BEHOVSBEDÖMNING

2024-06-20

Dnr KFKS 2015/372-214

Projekt 9242

Behovsbedömning av detaljplan för Sydvästra Plania, Sicklaön 268:4 och del av Sicklaön 40:12, på västra Sicklaön

Inför att förslag till detaljplan upprättas ska en bedömning göras om planen kommer att medföra betydande miljöpåverkan. Behovsbedömningen sker utifrån bedömningskriterierna i Bilaga 2 och 4 till förordningen om MKB 1998:905. Start-PM för detaljplanen antogs av Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott den 13 september 2016. Planförslaget är därmed upprättad enligt plan- och bygglagen PBL (2010:900) enligt dess lydelse efter den 1 januari 2015, men innan den 1 januari 2018.

Som underlag för bedömningen har följande information funnits tillgänglig: riksintressen för farled, kulturmiljö och kust- och skärgård, strandskyddsområden, naturminnen, naturreservat, Natura 2000-områden och Skogsstyrelsens inventering av naturvärden, data från Östra Sveriges Luftvårdsförbund samt data från <http://viss.lansstyrelsen.se/>.

Av nedanstående punkter kommenteras de som är relevanta för detaljplanen.

Planenheten i Nacka kommun gör bedömningen att planens genomförande bedöms kunna innebära en betydande miljöpåverkan. En miljökonsekvensbeskrivning enligt miljöbalken behöver därmed upprättas för planen.

Behovsbedömningen är utförd av planarkitekt, miljöplanerare, landskapsarkitekt och kommunantikvarie.

Planområdet

Punkter som har beaktats i Bilaga 2:

- a) nuvarande markanvändning,
- b) markens, vattnets och andra resursers förekomst, kvalitet och förnyelseförmåga i området, och
- c) den befintliga miljöns känslighet, med särskild uppmärksamhet på
 - större opåverkade områden,
 - våtmarker,
 - kustområden,
 - bergs- och skogsområden,
 - nationalparker, naturreservat, kulturresevat och andra områden som är skyddade enligt 7 kap. MB.
 - områden där kvalitetsnormer har överträtts eller riskerar att överträdas,

- tätbefolkade områden, och
- historiskt, kulturellt eller arkeologiskt betydelsefulla markområden.

Kommentar: Planområdet är beläget mellan Gillevägen, Järlaleden och Planivägen, söder om Sickla köp kvarter. Området är relativt plant, med succesiv stegring mot nordväst. Planområdet utgörs av fastigheterna Sicklaön 268:2, 268:4, 269:1 och del av 40:12 som alla ägs av kommunen. Initiativtagare till projektet är Nacka kommun.

Planområdet omfattar även Sickla skolas verksamhet som innefattar fem byggnader som rymmer en förskola, tre skolbyggnader och en kombinerad matsal- och skolbyggnad. Förskolan ligger i en tillfällig paviljongbyggnad och två av skolbyggnaderna är från 1950-talet och har kulturhistoriska värden. Området används också för idrottsverksamhet i gymnastikhall och på fotbollsplan med konstgräs.

Kulturmiljö:

Sickla skolas skolmiljö med de två skolbyggnaderna från 1950-talet är utpekad i Nacka kommuns kulturmiljöprogram genom sin gedigna och rikt utformade skolarkitektur från folkhemsepokan med sina dekorativa inslag. I en antikvarisk förundersökning (Sweco, 2018) har skolbyggnaderna bedömts vara kulturhistoriskt särskilt värdefulla byggnader enligt PBL 8 kap. 13 § plan- och bygglagen som inte får förvanskas. Även byggnadernas placering i ett höjddparti i västra delen av skolgården är, tillsammans med skolgårdens utformning, ett tydligt läsbart uttryck för tidens skolarkitektur. Värdefulla uttryck för kulturmiljön är terränganpassningen, den bevarade naturmarken med berghällar och stora stenar samt de stora träden.

Natur:

Planområdets obebyggda mark utgörs till stor del av hårdgjorda ytor (grus och asfalt) för parkering och idrott. Marken på den befintliga skolgården består, utöver asfalt och grus, delvis av bevarad naturmark med berghällar och stenblock. Här finns även ett stort antal skyddsvärda träd av framför allt ek men även tall. Planområdet ligger i ett regionalt betydelsefullt spridningssamband för arter knutna till ädellöv. Ekmiljöerna vid Sydvästra Plania är centrala för spridningssambanden i både nord-sydlig samt i öst-västlig riktning och innehåller ett relativt stort antal särskilt skyddsvärda träd. Detaljplaneområdet ingår i en av länsstyrelsen utpekad så kallad skyddsvärd trädmiljö. Cirka 30 naturvärdesträd finns inom planområdet och även de som ännu inte uppfyller kriterierna för särskilt skyddsvärda träd har en viktig funktion som efterträdare till de gamla träden. Den västra delen av området har klassats som naturvärdesklass 2 och den sydöstra delen som klass 3 i en NVI som genomfördes 2017. Inom området finns två biotopskyddade alléer. Vid en insekts-inventering 2018 som omfattade ett något större område än planområdet påträffades 95 olika taxa av insekter, varav fem rödlistade arter inom planområdet; plattad lövvedborre (NT, 2020), gulbent kamklobagge (NT, 2020), ekmulmbagge (NT, 2020), jordhumlefluga (NT, 2020) samt skeppsvarvsfluga (NT, 2020). Dessutom påträffades ytterligare 21 arter som antingen har varit upptagna på någon av de tidigare rödlistorna eller som är intressanta av andra skäl, exempelvis att de har ett värde som indikatorer. 2023 genomfördes en fladdermusinventering då tre arter påträffades; dvärgpipistrell, nordfladdermus (NT) och större brunfladdermus. Nordfladdermus var den mest frekvent noterade arten och stod för 79% av registreringarna i autoboxarna. Vid inventeringen bedömdes två träd och två byggnader inom planområdet kunna utgöra möjliga koloni/övervintringslokaler (klass 2). Utöver dessa har tio träd relativt

låg chans att hysa koloni eller vara övervintringslokal, men där varje enskilt objekt eller yta har någon viktig struktur såsom enstaka hål eller lös bark/bark-sprickor.

Buller:

Området utsätts för trafikbuller från Järlaleden, Planlavägen och Gillevägen samt verksamhetsbuller från Sickla köpkvarter. Även ljud från idrottsverksamhet på Sicklavallen, en 7-spelarplan i konstgräs för fotboll belägen inom planområdet, påverkar området.

Trafik:

I dagsläget har området god tillgång till kollektivtrafikkörsörjning genom ett flertal busslinjer mot Slussen, Nacka strand och Nacka sjukhus åt ena håller, Hästhagen, Älta och Tyresö åt andra. Det är drygt 250 meter till Saltsjöbanans Nacka station och ytterligare drygt 100 meter till busshållplats för samtliga Nacka- och Värmdöbussar som trafikerar Värmdövägen liksom den planerade tunnelbanestationen i Sickla kommer ligga inom cirka 400 från planområdet.

Geologi och förorenad mark:

Enligt SGU:s jordartskarta utgörs ytjordlagren inom de låglänta, centrala delarna av området av 2–5 m fyllnadsjord som vilar på 1–6 m lera. Under leran finns 1–6 meter friktionsjord. Djupet till berg varierar mellan 5–14 meter i planområdet. Grundvattennivån ligger cirka 5,4 meter över nollplanet, det kommunicerar troligen med Järlasjöns vattennivå. Marken inom hela planområdet bedöms som lämplig att bebygga.

Föroreningar förekommer i princip överallt där det varit tippområde, både industriavfall och fyllnadsjord har tippats. Det förekommer även föroreningar inom skolområdet. Föroreningarna förekommer främst ytligt i fyllnadsmaterialet, men har påträffats ned till 4 meters djup. Föroreningsituationen är heterogen med stor spridning i både halter och fysisk utbredning, med risk för punktföroreningar ("Hot Spots"). Metaller, PAH och DDT förekommer punktvis i halter över farligt avfall. Utifrån spridningsrisker till omgivande miljö, främst grundvatten och byggnader, bedöms oljekolväten och PAH utgöra den största risken.

Förhöjda halter av framför allt petroleumföroreningar och PAH:er har påträffats i grundvattnet, både den övre och undre akviferen. Föroreningshalterna uppnår gränsvärdet för risk för fri fas och ångor i byggnader i både övre och undre grundvattenmagasinet. Högst halter har påträffats i och invid Järlaleden där stark petroleumluk, svart färg och oljefilm observerades i grundvattenrören. Denna förorening härrör sannolikt från en punktkälla och i form av drivmedelsförorening. Även klorerade lösningsmedel har påträffats. Detekterade halter av trikloreten (TCE) påvisade "stark" påverkan (SGU, 2013:1) i fyra av 61 prover. PFAS har påträffats i samtliga grundvattenrör där PFAS har analyserats, vars halter ligger över tröskelvärde i grundvatten (SGU-FS 2023:1) för summerade PFAS-7.

MKN luft och vatten:

Inom planområdet klaras miljö kvalitetsnormerna för luft. Enligt övergripande luftberäkningar 2020 hämtade från Östra Sveriges luftvårdsförbunds webbsida gäller följande halter för NO₂ och PM₁₀. Miljömål för NO₂ årsmedelvärde riskerar att överskridas utmed Järlaleden. WHO:s riktvärde för NO₂ årsmedelvärde riskerar att överskridas i delar av planområdet som ligger närmast Järlaleden och Planlavägen. Miljömål och WHO:s riktvärde för årsmedelvärde PM₁₀ överskrids utmed Järlaleden. För dygnsmedelvärde PM₁₀ beräknas halten utmed delar av Järlaleden uppgå till som mest till

35 - 50 µg/m³, vilket innebär att övre utvärderingströskeln för miljökvalitetsnormen tangeras. Även miljömålet för PM10 överskrids utmed Järlaleden.

Dagvatten från planområdet avrinner till Järlasjön och Sicklasjön. Järlasjön är klassad som vattenförekomst. Beslutad MKN för sjön är God ekologisk status till år 2027, samt God kemisk ytvattenstatus. Undantag i den kemiska statusen kan göras för kvicksilver samt bromerade difenyletrar (PBDE). Enligt den senaste bedömningen (2021) har Järlasjön måttlig ekologisk status. Sjöns kemiska status är dock satt till uppnår ej god. Detta beror främst på kvicksilver och PBDE, vilka är undantagna från kravet om god status enligt beskrivningen av MKN ovan. Om dessa ämnen undantas uppnås god kemisk status för vattenförekomsten (VISS, 2021a).

Sicklasjön är klassad som vattenförekomst. Beslutad MKN för sjön är God ekologisk status till år 2027, samt God kemisk ytvattenstatus. Undantag i den kemiska statusen kan göras för kvicksilver samt bromerade difenyletrar (PBDE), precis som för Järlasjön. För Sicklasjön finns även undantag i form av tidsfrist till 2027 för ett antal ämnen, på grund av att det är svårt att lösa de problem som finns på kort sikt. Enligt den senaste bedömningen är sjöns ekologiska status klassad som dålig. Detta beror framför allt på övergödning, vilket kvantifieras med kvalitetsfaktorerna växtplankton (dålig status) och näringsämnen i form av totalfosfor (otillfredsställande status). Även ljusförhållandena har otillfredsställande status, vilket också kopplas till övergödningen (enligt LÅP). Den kemiska statusen för Sicklasjön uppnår ej god. Detta beror på att gränsvärdena för antracen, bly, kadmium, nickel, PFOS och tributyltenn överskrids. Även halterna av kvicksilver och PBDE uppnår ej god, men dessa kan alltså undantas enligt beskrivningen av MKN ovan (VISS).

Planen

Punkter som har beaktats i bilaga 2:

- a) projektets omfattning (anger förutsättningarna för verksamheter eller åtgärder när det gäller plats, art, storlek och driftsförhållanden eller genom att fördela resurser)
- b) projektets förening med andra projekt (betydelse för andra planers eller programs miljöpåverkan)
- c) projektets utnyttjande av mark, vatten och andra resurser,
- d) projektets alstrande av avfall,
- e) föroreningar och störningar, och
- f) risken för olyckor, särskilt när det gäller de ämnen och den teknik som har använts.
- g) betydelse för integreringen av miljöaspekter särskilt för att främja en hållbar utveckling.

Kommentarer:

Genomförandet av miljö- och klimatambitioner i stadsbyggnadsprojekten är en metod för att säkerställa att miljö- och klimatarbetet förankras tidigt i stadsbyggnadsprojekten samt i stadsbyggnadsprocessens olika skeden. Kommunen och Bonava (aktörerna) ska samarbeta om vilka projektspecifika miljö- och klimatambitioner som ska gälla för sex strategiska inriktningar och vilka åtgärder som behöver genomföras för att uppnå dessa. De sex strategiska inriktningarna är:

Tillgängliga och utvecklade park- och naturområden, hållbart resande och mobilitet, energieffektivt, attraktivt och sunt byggande, hållbar hantering av vatten i bebyggelsen, hållbar avfallshantering och återbruk och anpassning till framtida klimat.

Planförslaget föreslår cirka 200 bostäder, två nya 7-spelarplaner, en ny kvartersgata, ett aktivitetstorg samt utökad fastighet för skolverksamhet. Planförslaget innebär att två skolbyggnader från 1950-talet ges varsamhet- och bevarandebestämmelser samt rivningsförbud.

Natur:

Flertal träd markeras i plankartan med bestämmelse om fällningsförbud. Vidare reglerar detaljplanen områden för allmän plats PARK och TORG i planområdets södra och östra del, längs Gillevägen och Planiavägen, för bevarande av de träd som finns där. Planen reglerar också att träden inte får fällas utan marklov.

De träd som skyddas i detaljplanen bedöms av Nacka kommun stå med ett tillräckligt stort avstånd från områden där schakt är nödvändigt för att inte påverkas negativt.

Skyddsavstånd enligt Nacka kommuns Teknisk handbok följs.

Följande träd behöver avverkas vid ett genomförande av planförslaget:

- Längs med södra sidan av Järlaleden finns en biotopskyddad allé bestående av 10 lindar och en sälg. Planförslaget innebär att dessa träd behöver avverkas.
- Längs med norra sidan av Gillevägen finns ytterligare en biotopskyddad allé. Den består av tre lönnar, tre lindar och en ask. Planförslaget innebär att ett av dessa träd, asken troligen behöver avverkas.
- Mellan Järlaleden och Sickla skola finns en högstubbe från en tidigare avverkad alm. Planförslaget innebär att stubben behöver tas bort.
- På platsen för den föreslagna sydöstra fotbollsplanen finns en särskilt skyddsvärd ek. Planförslaget innebär att denna ek behöver avverkas. Stora anpassningar har gjorts för att kunna spara så många träd som möjligt runt den sydvästra fotbollsplanen, men ett träd påverkas.

Buller:

Trafik- och verksamhetsbuller samt ljud från idrott undersöks i en bullerutredning. Målet är att den nya bebyggelsen för både bostäder och skolverksamhet i planområdet ska klara gällande riktvärdena för trafikbuller och verksamhetsbuller. Samt att bostäder och idrottsplaner ska utformas enligt de rekommendationer som ges i Boverkets och Naturvårdsverkets vägledningar angående buller från idrottsplatser.

Föroreningar:

I området finns föroreningar i både mark och grundvatten. Kvarteret planeras med bostäder på entréplanet. Skyddsåtgärder behöver vidtas under byggnaden så att bostäder och lokaler säkras mot att ångor från flyktiga föroreningar tränger in i byggnaden.

En stor mängd fyllnadsmassor och övrig jord kommer att hanteras, både för teknisk- och saneringsschakt. Massor som ska schaktas ska klassificeras innan schaktarbete påbörjas. Det ska vara ett underlag för masshantering och eventuell återanvändning. För att hushålla med naturresurser och minska transporter kommer en schaktplan och masshanteringsplan tas fram.

En stor del av nederbörden infiltrerar till grundvattnet som ligger förhållandevis ytligt och det kommunicerar troligtvis med Järlasjöns vattennivå (Bergab, 2016). Grundvattnet i

området är påverkat av föroreningar. Dagvatten som bildas inom planområdet ska inte infiltreras i marken. Syftet med denna åtgärd är att minska föroreningsspridning med grundvattnet till Järlasjön.

Avsikten är att bostadskvarteret ska grundläggas ovanför högsta grundvattennivå. All övrig schakt ska i möjligaste mån också utföras ovan högsta grundvattennivå. Detta med syfte att undvika föroreningsspridning. Om schakter utförs under grundvattennivå kan tillstånd för bortledning av grundvatten krävas. Skyddsåtgärder kommer att vidtas för att undvika spridning av föroreningar.

En planbestämmelse kommer reglera att startbesked för ändrad markanvändning endast får ges under förutsättning att markföroreningar har avhjälpits och/eller skyddsåtgärder har vidtagits på tomten. Dock får startbesked ges för att avhjälpa dessa markföroreningar och/eller vidta skyddsåtgärder.

Påverkan

Punkter som har beaktats i bilaga 4:

- a) sannolikheten, varaktigheten (både byggskede och driftskede) och frekvensen av påverkan och möjligheten att avhjälpa den (åtgärder för att begränsa miljöpåverkan), uppträdande (reversibilitet, t.ex. arter som försvinner, biotoper som försvinner)
- b) påverkans totaleffekt,
- c) påverkans gränsöverskridande art (grannområde, annan kommun eller annan stat)
- d) riskerna för människors hälsa eller för miljön,
- e) påverkans storlek och fysiska omfattning, (geografiskt område och den berörda befolkningens storlek)
- f) vilken betydelse och sårbarhet som det påverkade området har på grund av intensiv markanvändning, överskridna miljökvalitetsnormer, kulturarvet eller speciella särdrag i naturen, och
- g) påverkan på områden eller natur som har erkänd nationell, gemenskaps- eller internationell skyddsstatus. Förordning (2005:356).

Kommentarer:

Utvecklingen av sydvästra Plania innebär ett resurseffektivt utnyttjande av mark då utveckling sker på redan ianspråktagen mark i område med god kollektivtrafiksörjning.

MKN vatten:

Föroreningsbelastningen på vattenförekomsten Järlasjön och nedströms liggande vattenförekomster ökar inte med denna detaljplan. Med föreslagna åtgärder beräknas föroreningsbelastningen till Järlasjön från detaljplaneområdet minska för samtliga dagvattenrelaterade parametrar. Genomförande av detaljplanen ökar därmed möjligheterna att uppnå god status i Järlasjön och Sicklasjön. Belastningen på sjöarna kommer dessutom att minska tack vare att omfattande marksaneringar kommer att genomföras. Planens genomförande bidrar därmed till att uppfylla kommunens lokala miljömål rent vatten.

MKN luft:

Bostadskvarterets placering intill Järlaleden och Planiavägen innebär att luftens utvädring omkring Järlaleden kan bli något försämrad i förhållande till dagens situation. Denna nya planutformning är dock bättre med avseende på utvädringen än den tidigare. De förutsättningar som gällde 2017, när utredningen om luftkvaliteten gjordes torde därför vara bättre med denna detaljplan. Slutsatserna hämtas från luftutredning 2017, som togs fram för den förra detaljplanen.

Utredningen 2017 visar beräknade värden för området år 2030. Luftutredningen bör kunna fungera som vägledande för luftsituationen i nya planförslaget. Trafikmängderna idag är i stort samma som i 2017. Men ett nytt planförslag är framtaget med en mindre omfattande bebyggelse, men till vissa delar högre. Beräknade halter från 2017 bedöms därför inte vara helt representativa för den nya detaljplanens utformning. Utredningen bör ses som ett "värsta scenario" av flera skäl, då även trafikhastigheten på Järlaleden kommer att sänkas från 50 km/h till 40 km/h. Utmed den södra delen av Planiavägen och Planiarondellen kommer trafiken vara ungefär samma som idag.

Enligt utredningen 2017 beräknades att *miljömålen* för PM10 kan komma att överskridas både på Järlaleden, Planiavägen och Planiarondellen. Den övre utvärderingströskeln för

PM10_{dygn} tangeras utmed Järlaleden. Innergården i planerat bostadskvarter bedöms vara skyddad från direkta luftföroreningar från trafik, byggnaden bildar en mur mot dessa vägar.

Enligt utredningen 2017 beräknades att *miljömålen* för NO₂ klaras utmed Järlaleden och Planiavägen. Halten NO₂_{timme} uppgår som mest till 51-57 µg/m³ utmed Planiavägen söder om Järlaleden.

WHO:s årsmedelriktvärde för PM10 överskrids utmed Planiavägen. WHO:s årsmedelvärde för NO₂ riskerar att överskridas i planområdet och utmed Planiavägen.

Ur hälsoperspektiv anges en planbestämmelse som reglerar placering av friskluftsintagen: *"Ventilationen ska utföras så att friskluftsintag är vända bort från Järlaleden och Planiavägen"*.

Vid bollplan som planeras i anslutning till Järlaleden överskrids miljömålet för PM10_{dygn}, beräknad halt PM10_{dygn} 30-34 µg/m³. Även NO₂_{år} tangerar miljömålet.

Beräkningarna från 2017 visar att *MKN för partiklar (PM10) och kvävedioxid (NO2) klaras år 2030*. En luftutredning ska tas fram under 2024 för aktuellt planområde som ska avse situationen år 2040.

Förorenad mark:

Planen innebär att förorenad mark måste hanteras och åtgärdas för att uppfylla kraven för föreslagen markanvändning. Föroreningar i mark ovan grundvattennivå kommer att tas bort. Idag är markytan i förorenade ytor till stora delar öppen, nederbörd infiltrerar ner i den förorenade marken. I framtiden kommer en stor del av marken vara hårdgjord och dagvattnet kommer ledas via täta ledningar till recipienten. Dessa åtgärder kan innebära en positiv påverkan på grundvattnet, närliggande sjöar och för miljö och hälsa generellt.

Mängden massor som ska hanteras, höga föroreningshalter i jord och grundvattnen samt projektets komplexitet med koppling till grundvattennivån innebär dock en risk för att föroreningar sprids både till, och med grundvattnet under byggnadstiden. Detta innebär att det finns en risk för betydande miljöpåverkan. Därför måste projektområdet vara väl undersökt, riskbedömt och åtgärdsbehovet utrett innan entreprenaden påbörjas.

En planbestämmelse kommer reglera att startbesked för ändrad markanvändning endast får ges under förutsättning att markföroreningar har avhjälpats och/eller skyddsåtgärder har vidtagits på tomten. Dock får startbesked ges för att avhjälpa dessa markföroreningar och/eller vidta skyddsåtgärder.

Utredning pågår (juni 2024) för bedömning av risk och åtgärdsförslag utifrån planerad markanvändning. Utredningarna ska föreslå åtgärdsåtgärder, samt bedöma risken för kvarlämnande av föroreningar inom detaljplanområdet i jord och grundvatten. Risken för spridning av flyktiga ämnen till byggnader ska utredas via porluft, vars undersökningspunkter placeras inom ytor och på de djup som höga halter av flyktiga ämnen noterats i tidigare utredningar.

Grundvattennivåmätningar pågår kontinuerligt inom och invid planområdet för kontroll av högsta grundvattennivån. Nivåmätning kommer pågå för bedömning av nivå under hela året.

Avsikten är att bostadskvarteret och all övrig schakt utförs ovanför högsta grundvattennivån. Mindre schakter, som hiss- och ledningsschakt under grundvattennivån kan krävas. Utredning ska visa vilka skyddsåtgärder som krävs i dessa fall.

Kumulativa effekter som kan uppstå är korskontaminering och återkontaminering av föroreningar som finns utanför detaljplaneplangräns. Utredning ska kontrollera att schakt intill plangränsen inte orsakar spridning in mot detaljplaneområdet samt hur schakt ska utföras för att undvika korskontaminering av redan sanerade ytor.

Föroreningsplymen av oljekolväten och PAH i grundvattnet i Järlaleden bedöms vara stabil under de förutsättningar som råder. Eventuella effekter som kan uppstå är att schakt under grundvattennivån kan skapa nya transportvägar för föroreningar, vilket orsakar en större föroreningsplym än innan schakt påbörjades. Detta måste förhindras, och kommer utredas i kommande skede.

Saneringsschakt och utbyggnad av Sydvästra Plania kommer att utföras i etapper med möjlig start 2026.

Upprustning och utbyggnad av Sickla Skola har utförts sedan 2022. Saneringsåtgärderna är utförda i samråd med Nacka Kommuns miljötillsynsenhet genom Anmälan enligt miljöbalken om efterbehandling enligt 28 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd §28 och beslut *M-2024-1148 § 2024-674 MSN*, och *M-2022-1113 § 2022-418 MSN*. Sanering har utförts med framtagna platsspecifika riktvärden anpassade efter planerad markanvändning som åtgärds mål, med efterföljande porluftsprovtagning och schaktbottenkontroll. Tillsynsmyndigheten i Nacka Kommun gör bedömningen att när saneringen utförd kommer skolgården inte utgöra risk för människors hälsa eller miljö.

Buller:

Planområdet är utsatt av buller från framför allt kringliggande vägar och de planerade bollplanerna. För att klara de bullervärden som rekommenderas i förordningen om trafikbuller krävs *bullerskyddande åtgärder* samt att bostäderna planeras så att lägenheterna kan få tillgång till en tyst sida, den tysta sidan måste vara tyst även sett till buller från idrott. Detta *kommer att regleras med planbestämmelser* för buller.

Planen bedöms inte ha någon märkbar påverkan på trafikbullernivån vid befintliga bostäder. Flytten av Sicklavallens fotbollsplan kommer att ge en ökad bullerpåverkan vid bostäder söder om Gillevägen, då avstånden mellan bollplanen och bostäderna minskar markant. Anläggandet av en ytterligare bollplan väster om Sickla skola innebär en ökad trafikbullernivå på skolgården, då en skärmande byggnad rivs, samt en ökad bullerpåverkan för punkthusen längs Atlasvägen då buller från idrott tillkommer.

Landskapsbild:

Planförslaget innebär att en biotopskyddad allé längs med Järlaleden bestående av tio lindar och en sälj behöver avverkas. Flertalet stora träd av främst ek och tall sparas inom hela planområdet och skyddas med planbestämmelse. Det skapas även förutsättningar för nya träd, främst längs en ny lokalgata och torget i den sydöstra delen av planområdet. Nedtagning av den biotopskyddade allén längs med Järlaleden är negativ då stora, äldre träd rent generellt blir mer och mer sällsynta i den täta stadsmiljön i Sickla. De stora träden bidrar bland annat till att skapa en mer mänsklig skala i mötet med Magasinets höga fasad längs den norra sidan av Järlaleden. När träden avverkas till förmån för nya bostäder skapas ett stadsrum som domineras av bebyggelse. Järlaleden ingår inte i planområdet men dess träd, befintliga eller nya, blir mycket viktiga för stadsrummet vid ett genomförande av planen.

Den nya bollplanen i sydost tillsammans med befintliga träd i korsningen Planiavägen/Gillevägen bidrar till att mjuka upp mötet mellan ny och befintlig bebyggelse

genom att det uppstår en distans samt grön ridå som skiljer det nya kvarteret från befintlig bebyggelse. Sammantaget bedöms kvarteret, fotbollsplanen, torget och bevarade träd bidra till ett omhändertaget möte med den lägre bebyggelsen söder om Gillevägen.

Det är mycket positivt att många stora, karaktärsskapande träd längs Planivägen, Gillevägen och på skolgården skyddas med planbestämmelse.

Natur:

Planförslaget innebär att exploateringen främst kommer att ske på redan ianspråktaga ytor. Dock föreslås att en biotopskyddad lindallé i norr som fyller ett värde som spridningslänk och nektarkälla att tas ner. Även en högstubbe av en gammal alm som kan ha betydelse för fladdermöss samt eventuellt en ask i ytterligare en allé kommer att behöva tas ner. För alléträden ska dispens från det generella biotopskyddet sökas. En särskilt skyddsvärd ek som står vid den östra fotbollsplanen kommer också avverkas men för övriga träd kring fotbollsplanen har anpassningar gjorts i detaljplanen för att de ska kunna stå kvar. Nya träd kommer att planteras men dessa kan inte kompensera för det biologiska värde som går förlorat.

Planområdet ligger i ett regionalt viktigt spridningssamband för ädellöv. Samtliga naturinventeringar visar på att området har mycket höga naturvärden som är knutna till de gamla träden av främst ek. Särskilt viktiga är hålträd med mulm men även träd med strukturer som savflöden, död ved och lös bark. Flera artgrupper såsom fåglar, insekter och fladdermöss är beroende av trädmiljöerna för födosök, skydd och spridning. För att dessa arter inte ska påverkas negativt rekommenderas följande åtgärder:

- Vidta skyddsåtgärder under byggskedet och inrätta skyddszoner runt träden för att inte skada stam, krona och rotsystem. Åtgärder som riskerar att skada särskilt skyddsvärda träd ska samrådats med länsstyrelsen enligt 12 kap. 6§ miljöbalken.
- Avverka inga träd under fåglars häckningsperiod 1 februari-15 augusti.
- Utför inga störande arbeten under fladdermössens huvudsakliga fortplantningsperiod april-augusti.
- Fladdermusholkar ska sättas upp som ersättning för almen som tas ner och eventuellt andra träd som är potentiella boplatser.
- Bevara miljöer med blommande buskar och träd i anslutning till de gamla träden.
- Ta vara på de träd som tas ner och skapa faunadepåer i solexponerade lägen.
- Plantera buskvegetation i lämpliga områden i solläge vid den nya bebyggelsen, exempelvis slån, hagtorn och rönn. I övrigt bör nyplanteringar planeras så att de gynnar pollinatörer.
- Plantera i första hand ädellöv när nya träd planteras.
- Planera belysning inom planområdet så att ljusföroreningarna minimeras, detta gäller både under utbyggnadstiden och under drifttiden. Fokusera belysningen enbart på den yta som ska lysas upp och släck eller sänk belysningen under de av dygnets mörka timmar då belysning ej är nödvändig (exempelvis vid bollplanerna). Om möjligt kan närvarostyrd belysning användas. Rikta inte belysning mot träd och byggnader.

- För att stärka spridningssambandet för arter knutna till ädellöv kan träd planteras utmed Planavägen.

- Utöka den föreslagna detaljplanen och planlägg ytan i väster mellan Gillevägen och den föreslagna plangränsen som "PARK" för att säkerställa ett grönt spridningsstråk för fladdermöss och fåglar

Om ovanstående åtgärder inte genomförs så finns en risk för negativ påverkan av flertal arter och kan därmed innebära betydande miljöpåverkan.

Artskydd fladdermöss:

Fladdermusinventeringen uppmärksammade tre arter, nordfladdermus, större brunfladdermus och dvärgpipistrell. Inventeringen visar att fladdermöss regelbundet födosöker i området, främst i planområdets västra delar och att nordfladdermus kan ha kolonier i området. I de västra delarna finns också ett relativt stort antal träd och två skolbyggnader som kan utgöra potentiella eller möjliga koloni- eller vilomiljöer. Med anledning av de fynd som gjorts i inventeringen har en artskyddsutredning tagits fram för att bedöma planområdets potentiella påverkan på fladdermössens möjligheter till födosök, rörelse i landskapet samt på koloni- och vilomiljöer.

Utredningen bedömer det som sannolikt att detaljplanen i rådande omfattning kommer i konflikt med 4a § artskyddsförordningen med hänsyn till punkt 2 och 4. Detta gäller samtliga noterade arter. Punkt 2 kan hanteras genom att exploateringsåtgärder undviks inom det lokala området under maj—augusti, den tid då fladdermöss etablerar yngelkolonier och föder sina ungar. Om exploatering sker under maj—augusti bedöms skyddet enligt punkt 2 att kunna aktualiseras.

Detaljplanen bedöms även stå kunna stå i konflikt med punkt 4. I sin nuvarande utformning berör detaljplanen en potentiell boplatsumiljö och det finns en risk att även utpekade boplatsumiljöer intill mark som avses exploateras, påverkas negativt.

Artskyddsutredningen föreslår ett antal skyddsåtgärder för att inte den kontinuerliga ekologiska funktionen avseende livsmiljöer för berörda fladdermusarter ska påverkas. Ny belysning i området behöver anpassas för fladdermöss (och även andra arter) både under byggtiden och sedan under driftskede. Träd som pekats ut som potentiella boplatser ska i möjligaste mån sparas och om detta inte är möjligt ska i stället fladdermusholkar i hållbar träbetong sättas upp. Även träd som har goda förutsättningar att på lång sikt bilda trädhåligheter, som till exempel stora ekar, bör i möjligaste mån sparas inom området. Störande åtgärder eller arbeten genomförs inte under perioden april-augusti. Andra åtgärder som bedöms stärka förutsättningarna för fladdermöss är omvandling av öppna miljöer inom planområdet till ängskaraktär och etablering av bärande buskar och träd.

Kulturmiljö:

För kulturmiljön bedöms planförslaget sammantaget ge positiva konsekvenser. När det gäller bevarandet av de stora, karaktärsskapande träden och naturmarkskaraktären på Sickla skolas skolgård sammanfaller dessa med de positiva konsekvenserna för landskapsbilden. Positivt är även att den tillkommande bebyggelsen föreslås gestaltas med en nyindustriell karaktär som knyter an till arkitekturen i Sickla köpkvarter och samspelar med omgivningen

i material och formspråk. Borttagandet av allén vid Järlaleden medför däremot en negativ påverkan på kulturmiljön.

Riksintresse:

Området berörs inte av något riksintresse. Det framtida riksintresset för östlig förbindelse ligger norr om planområdet och berör därmed inte aktuell planläggning. Planen innebär ingen påverkan på riksintresset.

Risk:

Det finns finkorniga jordarter enligt SGU:s jordartskarta, förutsättningarna för att dessa bildar kvicklera bedöms begränsade. Denna förutsättning bör säkerställas i kommande geoutredning.

NACKA KOMMUN

Planenheten

Emma Castberg
Gruppchef Nacka stad

Emilie Skoglund
Planarkitekt

Flygbild över planområdet

Behovsbedömningen skickas till: plan.stockholm@lansstyrelsen.se